

ЮРІЙ ВАСЮК

uncommon1313@gmail.com

ПАЙ

ІРОНІЧНА ТРАГІКОМЕДІЯ З ЕЛЕМЕНТАМИ ЧОРНОГО ГУМОРУ
16+

ДІЙОВІ ОСОБИ

ІВАН – чоловік похилого віку
ЗІНА – донька Івана, молода жінка
ОЛЯ – онука Івана, молода дівчина
ВІТЯ – сусід Івана, хлопець середніх літ

МІСЦЕ ДІЇ: хата Івана

СЦЕНА ПЕРША

Звичайна сільська хата. Стіл, телевізор, ліжка, стілець та різний мотлох на підлозі та стільцях.

Іван лежить в ліжку під ковдрою. В нього немає ноги. Поряд з ліжком стоїть табурет, біля ліжка стоять милиці. Іван щось ворочається. Зітхає.

ІВАН: Хоч здихай тут – нікому й не потрібний будеш. Отак прожив життя, нічого не бачив і помреш в самотності...

Заходить Вітя з невеликим пакетом.

ВІТЯ: Здрастуйте, дядьку.

ІВАН: Здоровий був, Вітько.

ВІТЯ: Ну, як ви тут?

ІВАН: Якщо ти прийшов просто спитати, то не дуже. А якщо приніс чого...

ВІТЯ: (дістає з пакету чекушку) На точці взяв. Ось. Для вас.

ІВАН: Значить, я Тарас, мені нормас...

ВІТЯ: А я Сава і я красива.

ІВАН: То бери там чарки і давай по граміні.

Вітя йде до столика, бере чарки. Викладає на стіл помідори.

ІВАН: Як в тебе справи?

ВІТЯ: Та, які там справи... Бабі Явдосі погано, то ходив допомагати по господарству. Дід Федір просив допомогти спиляти дерево, то я спиляв. Зуб, правда, погнув у пилці, але то нічого. А тітці Валентині привезли причеп дров, то я допомагав звантажувати. Вона ж на дрова перейшла... Каже, що не потягне платити за газ.

ІВАН: Молодець ти, Вітю... А дід Федір як там?

ВІТЯ: Тупає потроху. До нього син приїздив нещодавно. Якісь документи привозив. То діда возили в сільраду... Не знаю, що там вони вирішують.

ІВАН: Може щось важливе.

ВІТЯ: Може... Я вам помідорів приніс.

ІВАН: Хліб, той що ти купував, в шухлядці. Там, наламай. Ще не зацвів.

Вітя порається з чарками та закускою. Іван дивиться в стелю.

ВІТЯ: А чого ви засумували, дядьку Іване? Нога розболілась?

ІВАН: Та, яка там нога...?! Нічому тут боліти... Качаюсь, як ведмідь по барлогу. Вже боки болять. Скоро й лапу смоктати почну.

Вітя наливає по чарчині. Йде до ліжка та дає Івану.

ВІТЯ: Знову нога?

ІВАН: Вона в мене не перестає.

ВІТЯ: Так може ліків купити яких? Дайте гляну.

Вітя трохи піднімає ковдру та дивиться на ногу.

ВІТЯ: Ого! То вам треба в лікарню. Бо з цим жартувати не можна...

ІВАН: Перестань. Оце буду ще голову собі набивати ногою... Може скоріше здохну, щоб не валятись тут...

ВІТЯ: Ну, той Афган багато скалічив. І не тільки тілом.

ІВАН: Тоді ж часи інші були, Вітю. Всі виконували накази. Тільки що тепер з того маємо?!

ВІТЯ: Та і зараз накази такі самі. Мало скалічених хлопців повертаються? ...А пенсії не добавили вам?

ІВАН: Тут добавлять... Коли в цій державі що добавляли?! Тільки податки та пенсійний вік... Тут тільки відбирають.

ВІТЯ: Але ж вам потрібно на лікування. Ви ж заробили...

ІВАН: Не заробив, а загубив... Давай з тобою, Вітю, по чарці за мене. Бо ні з ким і поцокатись.

ВІТЯ: Ну, давайте.

Чоловіки цокаються, випивають. Закушують.

ІВАН: Бо в мене ж сьогодні іменини...

ВІТЯ: Справді?? Чого ж ви мовчали?

ІВАН: А то що з того? Ось, випили, закусимо, та й всі іменини. Чи мені звикати?

ВІТЯ: Так, а Ольга...? І тітка Зіна? Чи вони не приїжджають? Давно вже вас провідували.

ІВАН: Та, нащо я вже їм здався?! Ті дві аферистки тільки й чекають, аби я здох, щоб хату цю продати та гроші забрати.

ВІТЯ: Хіба ж вони такі?! Не кажіть так, дядьку Іване.

ІВАН: Ну, так вже й «не кажіть». А ти бачиш їх? Де вони? Мене вітають? (оглядається) Зінко! Ольго! Ви тут?

Знадвору чується якийсь стукіт. В хату заходять Оля і Зіна.

ЗІНА: (весело наспівує під носа) Здрастуй, невеста, здрастуй, красівая, пусть твоя доля будет счастливою...

Жінки зупиняються, оглядаються. Помічають Вітю і Івана.

ЗІНА: (дивиться на Вітю і Івана) (серйозно) О, вже... Відмічають... (зі злом) Я б оце так відмітила по потилиці, щоб мало не здалося...

ІВАН: Ой, вже, прилетіли, крильями звеня... Мітли в сінях лишили...?? (лагідно) І тобі доброго здоров'я.

ОЛЯ: Ой, ма', ну ти б і сама тут прекрасно впоралась.

ВІТЯ: Привіт, Оль.

ОЛЯ: (надмірно) Здрасьте...

Оля зверхньо дивиться на Вітю.

ВІТЯ: Вітаю, тітко Зіно.

ЗІНА: Ауфідерзейн.

ВІТЯ: Добре, я піду.

ЗІНА: Насмерділи тут горілякою. Фу!

ІВАН: Ну, так причина ж поважна.

ЗІНА: У вас кожен день поважна причина. То в Зімбабве день прапора, то в Антарктиді морські свинки опоросились...

ІВАН: Так іменини ж в мене.

ЗІНА: Оце подякуйте, що понеділок і базар не працює. Ви б мене тут не намалювали.

ОЛЯ: А нафіг ти мене сюди перла?

ЗІНА: За компанію, доню. Ну, щоб же мене підтримала... (лагідно) Моя киця.

Вітя стоїть біля виходу.

ЗІНА: (Віті) Ти ще тут? Як там мати?

ВІТЯ: Нормально. Порається по господарству. Телиця в нас народилась, то вирішили на корову держати.

ОЛЯ: (під носа, саркастично) Як цікаво. Телиця народилась...

ЗІНА: То вже вітання їй переказуй.

ВІТЯ: А ви надовго?

ЗІНА: Сподіваюсь... що ні.

ВІТЯ: (Олі) Ввечері виходь. Прогуляємось.

ОЛЯ: Ага, шяз.

ЗІНА: Доню.

ОЛЯ: Мам, ну.

Зіна викладає з пакету невеликий торт, невелику пляшку вина та одноразові стаканчики.

ЗІНА: Ну, здрастуй... (не голосно) алкан... Засмердів всю хату. Дихати нічим...

ІВАН: О, які гостинці! Як раз на мій підвищений цукор.

ЗІНА: А жалієтесь, що чай без цукру п'єте. Так, я ж знаю, що купувати.

ІВАН: І на свої стегна.

ЗІНА: Ага, чоловіки ж люблять пишні форми.

Оля дивиться на свої маленькі груди.

ЗІНА: Доню, та все там нормально. Скажи, Віть.

ОЛЯ: Ма'! (відвертається)

ВІТЯ: (Івану) Я пізніше заскочу, дядьку Іване.

ЗІНА: Скачи, скачи, скакунець... Ауфідерзейн.

Вітя йде геть.

ЗІНА: Ну, як ви тут? Ще стрибаєте, як кенгуру?

ІВАН: А то ти не бачиш?

ЗІНА: Бачу. Доню, вікна відкрий, бо як в бункері. З бодуна й так голова болить, то ще позадихаємось. В хаті все провонялось.

ІВАН: А ти переживаєш, що не куплять?

ЗІНА: Хоч би й так. Зайві гроші ніколи не завадять. Так, доню?

ОЛЯ: (відкриваючи вікна) Мам, ну, ти, як то кажуть, права.

ЗІНА: Мама завжди права. Слухай мене...

ІВАН: Тюрма не мине...

ЗІНА: Лежи і не умнічай...

ІВАН: А чи не зарано ділиш батьківщину?

ЗІНА: Головне, щоб не запізно. (Олі) Ріж, доню, тортик, та будемо додому їхати. Скоро маршрутка обідішня буде.

ОЛЯ: А де тут ніж?

ЗІНА: Заховала, щоб дід не порізався.

ІВАН: А ви руками ламайте...

ЗІНА: (іронічно) Ха-ха-ха... Дуже смішно... (Олі) Он, на столику лежить... Олюшко, мені ж тільки маленький шматочок. В мене ж дієта...

Оля бере ніж та ріже торт на шматочки.

ОЛЯ: Зараз селфак треба в інсту запостити.

*Дістає свій смартфон та робить селфі на фоні тарту.
Зіна йде до Олі.*

ОЛЯ: Мам, давай разом.

Оля складає губки «качечкою» та робить селфі з Зіною.

ОЛЯ: (Зіні) Ти потім лайкнеш мене...

ІВАН: Так, і мене сфотографуй.

ОЛЯ: Ти смієшся?! Щоб від мене останні підписники відписались? Ну, ти ляпнув, дід.

Оля ловить мережу. Ходить по хаті за смартфоном.

ОЛЯ: (розчаровано) Як завжди інтернету немає. (відкладає смартфон на стіл) Тундра не асфальтована.

ЗІНА: Чуєш, діду, а де у вас штопор? Чи ти зубами?

ОЛЯ: Та де в нього ті зуби? Дракула. (сміється)

ІВАН: Давай, я ножем відкрию.

ЗІНА: Тобі дай, так потім не побачиш ні пляшки, ні того, що в пляшці.

ОЛЯ: В мене є штопор діжурний.

Оля риється в сумочці, дістає штопор та дає Зіні.

ЗІНА: Киця моя, це що таке?!

ОЛЯ: Мам, ну є такі речі, які просто зобов'язана мати кожна порядна дівчина в своїй косметичці.

ЗІНА: Вугілля активоване, валідол, зеленка і бинт?

ОЛЯ: Мамусю, я сказала, в дівчини, а не пенсіонерки.

ЗІНА: А ну ж, покажи, що там в тебе?

Зіна бере сумочку. Дістає звідти підкладки в бюстгальтер. Прикладає до своїх грудей.

ОЛЯ: (забираючи підкладки) Ма'! Ну, чого ти риєшся в моїй сумочці?

ЗІНА: Та, нормальні в тебе ціцьки. Скажи дід.

ІВАН: Як по мені, то трохи плоскувата.

Оля образливо верне ніс.

Зіна відкриває вино.

ЗІНА: Чуєш ти, плоскуватий, щоб я такого більше не чула.

ОЛЯ: (не голосно) Козьол старий!

Зіна розливає вино в два пластикові стаканчики.

Жінки сідають за стіл.

Оля здуває зі столу крихти. Жінки беруть вино.

ЗІНА: Ну, будьмо...

ІВАН: (розгублено) Так, а...

ЗІНА: Тату, у вас цукор. Я ж знаю, що купувати.

ІВАН: Пофіг. Наливай.

ОЛЯ: Самогонку з вином не мішають. Голова буде боліти.

ІВАН: Ой, така розумна. Тобі діло до моєї голови? Я все мішаю.

ОЛЯ: Шейкер вишукався.

Зіна наливає в стаканчик трохи вина. Передає Івану.

ЗІНА: Давайте вже за іменинника. Щоб вже скоріше... Ну... Ви зрозуміли...

ОЛЯ: Не цокаючись?

ІВАН: От, вже, пройдисвітки дві... Агов, я ще живий! Не сподівайтесь там.

ЗІНА: Ми не поспішаємо. Але...

ОЛЯ: Діду, роки летять і я не буду вічно молода. Тому, поквапся.. Мені, он, сіськи треба зробити терміново, бо так і остануть в дівках сидіти.

ЗІНА: От, причепилась зі своїми сіськами.. Нормальні в тебе сіськи. Скажи, дід.

ІВАН: Доска, доска і два соска.

ОЛЯ: Мам...

ЗІНА: (Івану) Нащо ти травмуєш дитині психіку?? (Олі, заспокоює) Оль, нормальні в тебе сіськи.. Ну, не всім же мати такі, як в мене? (поправляє свої округлі форми)

ОЛЯ: Ой, та що ви в сіськах панімаєте? Вони ж всі двері відчиняють! Це ж продовження обличчя. Зараз такий світ, що сіськи рУлять.

ІВАН: А хіба не мізки рУлять?

ОЛЯ: Дуже ти розумієш, дід. Зараз силікон рУлить.

ЗІНА: І скільки ж вони коштують?

ОЛЯ: Ну, треба в нормальній клініці робити. Там десь від п'яти штук.

ЗІНА: Та, що таке п'ять штук?! Дід, скажи. Три дідові пенсії заберемо і зробимо тобі сіськи. (Івану) Тобі ж не шкода для онучки, правда?

ОЛЯ: Доларів, мамусю. Доларів.

ЗІНА: П'ять тисяч доларів?!? (покашлюючи) Та, нормальні в тебе сіськи!! Перестань... (в бік) Я думала гривень, то ще б щось міркували. А як доларами, то вообщє не вопрос. (Олі) Отлічні сіськи!

ОЛЯ: Ма'!

ІВАН: Отлічні сіськи. (тиче пальцем «клас»)

ОЛЯ: Мам, ну мені дуже треба.

ЗІНА: (показує великим пальцем «клас!») Сіські просто ідеальні. (Івану) Я думала гривень... А воно в баксах стільки. Капец!

ОЛЯ: Ма'!

ЗІНА: За сіськами - до Польщі. (задирає руку вгору) Вільна каса! ...Паспорт зробила і вперед. Це на твої сіські мені треба три роки на базарі стоять безвилазно, щоб назбирати.

Оля мовчки бере стаканчики.

Іван тиче свій стаканчик.

Засмучена Оля плеще всім в чарки вина.

ЗІНА: Доню, не переживай так ти за ті сіські. Хай тому очі повилазять, хто їх не бачить.

ІВАН: (заплющує очі) А що це так темно стало? Щось нічого не бачу...

ЗІНА: (Івану) Старий пердун! Знущається з онучки.

ОЛЯ: Але, мені треба більші.

ЗІНА: Ти в мене й так гарна.

ОЛЯ: Сама мужика знайшла, а я? Про мене подумала?

ЗІНА: Продамо хату, то трошки й тобі поможу... Бо тут не набагато затягне.

ІВАН: Альо! Я ще тут!

ЗІНА: Ти там тихенько. Бачиш, онуці гроші треба. Так що, діду, давай. Роби щось...

ІВАН: Зовсім охрініли! Вже хоронять заживо.

ЗІНА: Зараз щоб похоронити, то треба не малі гроші.

ІВАН: В мене хата є. Продасте і поховаєте.

ЗІНА: Ну, на лаві точно лежати не залишишся.

ОЛЯ: А мені?

ЗІНА: І тобі може трохи лишиться.

ОЛЯ: Мені трохи - не катіт. Мені треба, щоб нормальні були.

У Зіни дзвонить телефон.

ЗІНА: (в телефон) Альо. (Олі не голосно) Це Танька, хрещена твоя. (в телефон) Я?? В селі. Ага, приїхали на один деньок на тусу в село. Ну, чого поперлись... Потусіть... Думали, вже хату переоформлювати. (косо поглядає на Івана) А ж ні... Ще кліпає.

ІВАН: Не дочекаєшся. (тиче Зіні дулю)

ЗІНА: (в телефон) А де це Гурген? Щось тиша в нього... Розбив телефон? От роззява... А я йому дзвонила, дзвонила, так він в позі. Ну, по за зоною досяжності... Ага, ну добре тоді. Я пізніше тебе наберу, кума. Гургену привіт. Бо ми тут трохи зайняті. Коливо п'ємо.

ІВАН: Ось! (знову тиче дулю Зіні)

ЗІНА: (в телефон) Шуткую... Добре, кума. Давай. Ага, перекажу. Добре.

Зіна відключає телефон.

ЗІНА: Папа, тобі Таня вітання переказувала.

ІВАН: Ще одна... Краще б коньячку переказала.

ОЛЯ: А що за Гурген?

ЗІНА: Та, товар нам привозить на точку. Новий поставщик.

ІВАН: То вже якийсь не нашинський? Душмана якогось знайшла?! Щоб в моїй хаті ними й не воняло!

ЗІНА: Помовчіть. Буду у вас питати. Вже я доросла жінка і можу собі дати раду сама.

ІВАН: Вже за онуку думай, а не за себе.

ЗІНА: Та я ще сама на світі не жила! Добре, що ти про мене дуже думаєш. Лежиш тат днями, тільки горлянку заливаєш.

ІВАН: Того й заливаю, бо сам тут лежу...

ОЛЯ: Телефон розбив?

ЗІНА: Ага. Я дзвоню, дзвоню. А він... Слухай, а скільки оце коштує новий телефон?

ОЛЯ: А ти купити йому телефон хочеш?

ЗІНА: Ну, я просто спитала. Знаєш, ну, туди-сюди...

ОЛЯ: Різні телефони бувають.

ЗІНА: Ну, а який найпопулярніший?

ОЛЯ: Айфон.

ЗІНА: В нього ж теж скоро іменини.

ІВАН: О, тільки познайомилась, вже телефони купляє. От жінки пішли. Раніше їм дарували, а тепер... Геть поваги до себе немає.

ОЛЯ: Дід, ти взагалі в танку живеш? Зараз інші часи.

ЗІНА: Та, в нього вже від горіляки висохло в голові. (Івану) Зараз чоловіки – це вимираючий вид. Отакі, як ти вже повимирали. І що ти тут досі робиш я не знаю?! ...Зараз на кожного жеребця йде справжнє полювання. Сафарі!

ІВАН: Ну, так іди, на скаку зупиняй...

ЗІНА: Розумний, розумний, так? (Олі) Слухай, може айфон купити?

ОЛЯ: Кому? Діду?

ЗІНА: Якому ще діду?? Ну... йому...

ОЛЯ: Мам, в тебе є зайва 1000 баксів?! То краще мені дай.

ЗІНА: Йош...! Ого! А якщо ще й в Єгипет поїхати?

ОЛЯ: Ще тисяча! Як мінімум.

ЗІНА: (Івану) Чуєш, дід? З тебе три тисячі доларів.

ОЛЯ: А сіськи?! Он, Юлька вже папіка знайшла. А я, як та лохушка...

ЗІНА: (Івану) Чуєш, дід? І на сіськи треба.

ІВАН: Відчепіться! Оце, приїхали, все свято мені зіпсували! Краще вина мені налейте.

Заходить Вітя.

ЗІНА: О, знову ти?!

ВІТЯ: Я. А ви що, вже їдете?

ОЛЯ: Ні, будемо тебе тут розважати. І діда колихати.

ЗІНА: А ти що хтів?

ВІТЯ: Я? Мати питає в дядька Івана чи буде пай забирати грошима, чи пшеницею? Якщо пшеницею, то ми заберемо.

Зіна і Оля переглядаються.

ЗІНА: А що там з паєм?! Грошима, звісно.

ІВАН: (Віті) Тоді, скажи матері, що зерном.

ЗІНА: А що це в тебе пай завівся?!?

ІВАН: А тобі яке діло?

ЗІНА: І ти весь час мовчав??

ОЛЯ: Там такий той пай.. Я чула, там вообще фігня. По тисячі дають.

ЗІНА: Ну, знаєш. Тисяча до тисячі, і вже дві. Діду, може ти нам трохи на дорогу підкинеш?

ІВАН: Приїхали іменинника привітати. Кишені на ходу вивертають і додому. На десятку купили, а на двадцятку забрали.

ВІТЯ: Так, а ви що, не чули, що ринок землі відкривається?

ОЛЯ: І що з того?

ВІТЯ: Так тепер землю можна буде продавати. Я вже чув, що там за той пай будуть чи п'ять, чи десять тисяч давати...

Зіна і Оля переглядаються.

ЗІНА: П'ять тисяч гривень...?? Ну, теж які не які, а гроші.

ВІТЯ: Доларів...

Зіна і Оля напружуються. Завмирають.

ЗІНА: П'ять тисяч доларів?!?

ОЛЯ: П'ять косарів??!

ВІТЯ: Та, думаю, що буде більше. Може тисяч десять. Як сторгуєшся.

Зіна і Оля дивляться одна на одну. Синхронно переводять погляд на Івана, потім знову дивляться одна на одну.

ЗІНА: (не голосно) Десять тисяч доларів...!

ОЛЯ: (не голосно) Десять штук...!

ІВАН: Я вам там не заважаю, родичі?

Зіна і Оля не звертають ні на кого увагу.

ЗІНА: (замріяно) Айфон! Єгипет... Гурген...

ОЛЯ: (замріяно) Сіськи... Ще й вистачить губи накачати...

Іван починає кашляти. Жінки приходять до тями.

ЗІНА: (Віті) Так, ти кажеш, що в діда пай є?

ІВАН: Вітю, я буду брати зерном! Так матері і перекажи.

Зіна і Оля з обох боків підходять до Віті та беруть його по підруки.

ЗІНА: То кажеш, десять тисяч доларів?

ВІТЯ: Ага. Ви що, не чули? По всім же новинам казали. Новий парламент ухвалив.

ОЛЯ: Ти впевнений?

ВІТЯ: Так. Проголосували за зняття мораторію. Відкривають ринок землі.

Всі зупиняються серед кімнати.

ЗІНА: Ой, в мене аж в грудях колючка стала.

ОЛЯ: І в мене. (кладає руку на серце та мацає свою грудиною)

ВІТЯ: (Олі) Так ти вийдеш ввечері? Виходь. Погуляємо, як колись.

ЗІНА: Олю, підеш?

ОЛЯ: Та, ну...

ЗІНА: А колись же ж бігала, як на канікулах в діда була. В ліс бігали по ягоди. Я вареню з суниці закривала в банки.

ОЛЯ: Коли то було?

ВІТЯ: Ну, ще місця ягідні лишилися. Я одне таке нещодавно знайшов. (Олі) А пам'ятаєш, як на річку ходили? Гусака жарили на вогнищі?

ОЛЯ: Того, що на березі спіймали? Круто тоді було!

ВІТЯ: Ага.

Оля і Вітя посміхаються.

ЗІНА: (іронічно) Аякже... На річці ж багато нічийних гусей гелґочуть...

Оля і Вітя перестають посміхатись.

ОЛЯ: Ні, не вийду.

ВІТЯ: Чого?

ОЛЯ: Нафіг треба. Що мені в цьому Мухосранську тепер робити? Ні дискача, ні нічного клубу...

ВІТЯ: В нас бар нормальний. Там музика.

ОЛЯ: Знаю я ваші бари і музику. Сидять три каліки підбухані і про життя триндять.

Невелика пауза. Всі на мить дивляться на Івана.

Вітя зітхає.

ЗІНА: (Віті) Скажи матері, що ми грошима будемо брати...

Зіна і Оля ведуть Вітю до виходу.

ВІТЯ: Так а...? (поглядає на Івана)

ОЛЯ: Тобі ж сказали, що грошима, котику.

Зіна і Оля виводять Вітю до дверей та виштовхують з хати. Вітя йде геть.

Оля і Зіна йдуть до столу. Сідають за стіл та наливають собі в стаканчики вина. Оля ріже по шматочку тарту.

Оля бере смартфон.

ОЛЯ: Давай селфак для инсти.

Оля і Зіна либляться. Оля робить селфі та відкладає смартфон.

ОЛЯ: (з надією, замріяно) Це ж мені на сіськи буде. Юлька буде лікті кусати, якщо я перша заміж вискочу... А якщо я ще й губи накачаю... (збентежено, Зіні) А може й на жопу вистачить??

ЗІНА: Значить так... Сиськи в тебе нормальні. Губи не головне. А жопа й так виросте, коли цей торт доїмо. А от айфон мені терміново потрібний... Бо кума на Гургена вже оком веде. Я бачила, як вона на нього зирила. А якщо до айфона ще і в Єгипет поїдемо, то тоді точно я буду на коні.

Жінки випивають вино та закушують тортом.

ОЛЯ: Мам, ти що?? А як же я?? Ма', мені новий папа не потрібен.

ЗІНА: Тобі може й не потрібен, але діду Івану дуже потрібен новий зять.

ІВАН: Мені він так потрібен, як оце і ви.

Оля і Зіна йдуть до Івана. Обступають з обох боків і лагідно на нього дивляться.

ІВАН: Чого вам?

ЗІНА: (лагідно) Татусю! Ну, що ти таке кажеш? Хіба ж ти мені не потрібен? (погладжує Івана)

ІВАН: От, пройдисвітка! П'ять хвилин тому вже мене саваном вкривала і вінки вибирала, а тепер «татусем» називає.

ОЛЯ: Правильно, дідусю! Ви її не слухайте.

ІВАН: А кого слухати??

ОЛЯ: Звісно, що мене. Ви ж знаєте, як я вас дуже люблю. (поправляє ковдру)

ІВАН: Ясний хрущ, що знаю.

ЗІНА: Тату, чи ви жартів не розумієте?? Ми ж пожартували.

ІВАН: Ага, оце, лежу без ноги і так мені весело з ваших жартів... Наливайте.

Оля і Зіна хутко біжать до столу. Зіна дивиться в порожню пляшку.

ІВАН: Що, видудлили? Ех, ви...

ЗІНА: Ось, зараз Ольга збігає в крамницю і купить вам с'оковиту.

ІВАН: Та, у Семенової самогон на точці є.

ОЛЯ: Я не знаю, де ту Семенову шукати.

ЗІНА: Так, на сусідній вулиці.

ОЛЯ: Мам, я не знаю. Ти знаєш, то сходи.

ІВАН: Сходи, доню.

ЗІНА: Папа, для тебе все, що захочеш. Хоч зірку з неба, хоч перлину з моря.

ІВАН: (Олі) А ти ковбаски купи в ларьку. І оселедця. Так мені хочеться оселедця, мов перед смертю.

Оля і Зіна переглядаються.

ЗІНА: Та почекайте помирати, тато. Треба пай переоформити.

ІВАН: Я ж заповіт написати вирішив...

Оля і Зіна переглядаються. Повертаються до Івана.

ОЛЯ: Заповіт?!

ЗІНА: Який-такий заповіт??

ІВАН: Так. Але, міркую оце, чи правильно я думаю відписати все своє майно і багатство...

ЗІНА: І кому ж ви вирішили заповідати своє «багатство»?

ІВАН: От, хитрі, гадюки. Біжить по ковбасу...

Оля бере сумочку та біжить з хати.

Зіна підходить до Івана. Дивиться на нього лагідно, поправляє подушку.

ЗІНА: Ой, тату, як оце я рада, що ми оце тут всі зустрілись... Шкода тільки, що мама не дожила до цього дня.

ІВАН: Шкода. Вона б зараз мені вже й капуста наварила. І прибралась би тут. Вона в мене була най-най... Та дурню попалась. З армії мене діждалась і не подивилась, що без ноги прийшов...

ЗІНА: А ви і без ноги, тату, по бабам бігали... Думаєте, мама не знала? Якби не бігали, то може б і жила ще мама...

ІВАН: Брешеш ти! Я її кохав! То вже коли було...? Я в неї пробачення навколішках просив.

ЗІНА: Якби більше ви її берегли, то ж би не валялись тут, в хаті, одинаком... А я не можу у вас Попелюшкою бути. В мене своє життя.

ІВАН: То ж і кажу, що золота була людина. Тільки пізно я це усвідомив. (з сумом) Сумно без моєї зозульки... Вже скоро десять років, як її немає... Ох, рано пішла... Рано мене покинула...

ЗІНА: А скільки вам це вже сьогодні?

ІВАН: Може п'ятдесят?

ЗІНА: Тату, вже мені не за горами п'ятдесят...

ІВАН: Ну, тоді може вже шістдесят?

ЗІНА: Який ви, тату, жартівник... (гладить Івана по руці) А як ваша нога, тату?

ІВАН: О, вже про ногу згадала.

ЗІНА: Ліва чи права? Певно, болить дуже.

ІВАН: Коли це тебе хвилювало?

ЗІНА: Татусю, я завжди переймалась вашим здоров'ям.

ІВАН: А вінок на могилку в сінях лишила?

ЗІНА: Тату. Не кажіть дурниць.

ІВАН: От, профура. Почула про пай, то вже мед у вуха заливає...

ЗІНА: Тату, перестань... Бо я ображусь... Ми ж одна сім'я.

ІВАН: Та, ось, не сци! Відпишу на тебе й хату і пай.

ЗІНА: Тату, ну... Я ж не через хату і пай. Ви ж самі бачите...

ІВАН: Ну, та, ще й як бачу... Біжи вже по горюче. Будемо пай мочити!

ЗІНА: Вже біжу. Біжу, татусю...

Задоволена Зіна біжить геть.

За мить заходить Оля.

ОЛЯ: Дідуню, а мами немає?

ІВАН: Пішла мама по гостинець.

Оля ставить на стіл пакет з ковбасою, хлібом і філе риби в пластиковому контейнері. Порається на столі з закускою.

ОЛЯ: Дідусю, я так рада, що приїхала до тебе... Ну, круто ж що в тебе днюха. А скільки це тобі?

ІВАН: Та, мабуть вже сімдесят... Чи шістдесят... Хрін його знає.

ОЛЯ: А виглядаєш молодшим. Я б тобі п'ятдесят дала.

ІВАН: (крізь зуби, бурчить) Будеш своєму давати...

Оля дивиться на свої груди. Підходить та сідає на край ліжка до Івана.

ІВАН: (дивиться на груди Олі) Ну, можна б трохи і підкачати...

ОЛЯ: Діду. Ну, якщо ти хочеш, то я підкачаю. Тільки...

ІВАН: Та, не сци, онуко. Я все на тебе перепишу. І хату, і все що в хаті...

ОЛЯ: Ти головне пай на мене перепиши... Не на стару, а на мене. Бо вона мені точно ні хріна не дасть.

ІВАН: А що, так сіськи хочеться?

ОЛЯ: Ти ж не розумієш, діду, які зараз часи скрутні. Зараз без сісьок ні туди, ні сюди. Навіть хлопця нормального не знайдеш. Я вже про папиків мовчу. У Аліни папик, у Светкі теж папик. І я хочу.

ІВАН: От часи пішли... Зінка вийде за свого китаїця... чи хто він там в неї, той Гурген, то і буде тобі папик...

ОЛЯ: Ти зовсім відстав від життя, дід. Папик, це той, хто гроші на шмотки дає і водить по кабакам.

ІВАН: Хахаль, чи шо?

ОЛЯ: Може колись були і хахалі, але зараз папіки.

ІВАН: Світ вже не той.

ОЛЯ: Звичайно. От відпишеш на мене пай, я тоді себе так відтінюнгую, що всі будуть заздрити. Буду фотки в інсту постити.

ІВАН: Куди??

ОЛЯ: Ну, така програма в смартфоні, куди свої фотки викладаєш, а мужики потім слюні пускають і лайки ставлять. А за ці лайки потім бабки платять... (натхненно) В мене потім підписників буде до фігіща. Настя вдавиться від заздрощів.

ІВАН: Очуміти... За лайку гроші платять... Аби Максимовій за кожную її лайку гроші платили, то вона б вже озолотилась...

ОЛЯ: Зараз за все платять. (лагідно) І ти зробиш невеличкий вклад в мій початковий бізнес. Правда?

ІВАН: Звісно. Буду капіталістом.

ОЛЯ: Інвестором. (натхненно) Ой, діду, я така рада... Скоріше б вже!

ІВАН: А чим тобі Вітька не нормальний?

ОЛЯ: Який він нормальний?! Селюк неотесаний. І що я з ним побачу?? Що він мені дасть?

ІВАН: Е-е-е, не кажи так на Вітька. Колись я на річці був, а він купався. По-секрету тобі кажу: пощастить його дружині...!

ОЛЯ: Ой, та прям там...

ІВАН: Якби тільки молодість знала, якби тільки старість могла...

ОЛЯ: (бубонить) Наче я не знаю...

ІВАН: А чи давно бігали на річку разом?

ОЛЯ: Так то коли було? Тепер такі кавалери не комільфо.

ІВАН: Не «чого»??

ОЛЯ: Непростойно. Такі кавалери хай собі з села й шукають. Щоб корів доглядали та свиней порали. Я-то точно такого робити не буду...

ІВАН: Будеш селфаки робити зі свинями... А чого?? І в інсту постити... А ще краще з коровами.

ОЛЯ: (на мить замислюється, зітхає) Як воно мене достало все, діду... Цей її базар, женихи... Скоріше б вже з'їхати на своє житло... Вечно їй ніколи, вечно нові кавалери... Вечно під її дудку танцюєш... Треба заміж виходити та валити кудись...

*Іван сміється. Оля кривиться та відвертається.
Заходить Вітя.*

ІВАН: О, Вітя. А ми тільки про тебе балакали.

ВІТЯ: А що, ви вже на ковбасу перейшли? Після десерту?

ОЛЯ: Так, треба ж відмітити днюху в дідуся. Як-не-як, не часто його провідуємо. К сожаленью день рожденья тільки раз в року...

ІВАН: Чи на радість...

ОЛЯ: Це він жартує. От, жартун...

Оля йде до столу.

Вітя йде до Івана. Сідає на стілець.

ВІТЯ: Що це з нею?

ІВАН: На пай мій оком поклали...

ВІТЯ: А, зрозуміло...

Заходить серйозна Зіна. В пакеті 0,33 горілки.

Зіна ставить горілку на стіл. Бере два стаканчика, хлюпає в них горілку.

ІВАН: Шось я не поняв... А про нас ти не забула?

ЗІНА: А хто тут?? Олю, тут ще хтось є? (озирається навкруги, наче не помічає Івана і Вітю)

ВІТЯ: Що це з нею?

ЗІНА: Давай, доню, по чарочці не цокаючись. Бо зараз хтось таких стусанів отримає...

ОЛЯ: Мамо, що трапилось?

ЗІНА: Що трапилось... Улетелі твої сіськи в теплії края. І мій айфон слідом...

ОЛЯ: Мам, шо там таке?

ЗІНА: Ось, давай жажнемо, то розкажу...

Зіна і Оля випивають по граміні, закушують ковбасою.

ІВАН: Ковбаска смачна?

ЗІНА: (натхненно) М-м-м, смакота. Шкода, Мурчику не дісталось...

ОЛЯ: Так що там трапилось, ма'?

ЗІНА: Це ж брехло набрехало про пай... Я ж зустріла головуху, то знаєш, що вона сказала? Немає в нього ніякого паю.

ОЛЯ: Як так?

ЗІНА: А ось так.

ІВАН: Ти хоч мені горілки налий.

ЗІНА: Я зараз тобі заради свята смоли гарячої за пазуху наллю, алкаш.

ОЛЯ: (обурено) Так, а як же тепер без паю?? А мої сіськи?! А жопа??

ЗІНА: В Польщу на клубніку!

ОЛЯ: Ти знаєш, скільки треба тієї клубніки зібрати, щоб заробити?

ЗІНА: Ну, будеш зі мною на базарі торгувати.

ОЛЯ: Вже біжу і падаю...

ВІТЯ: Так, а шо?? Нормальні сіськи.

ОЛЯ: Що ти помічаєш в сіськах...?

ІВАН: Значить, ковбаси не буде?

ЗІНА: Ковбаси не буде... Збирайся, доню. Провідали, а тепер по коням і додому. Хай валяється тут, брехун.

Зіна і Оля встають.

ОЛЯ: А він мені вже пообіцяв пай. От, алкаш!

ЗІНА: Не тільки тобі. Він і мені обіцяв...

ІВАН: Аферистки! Забирайте свою ковбасу, тільки горілку лишіть!

У Зіни дзвонить мобільний.

ЗІНА: (в смартфон) Альо... Так, Микола Степанович... Так... (напружено) Ага, так. Точно?? Добре, що сказали. А то ми й не знали. Дякую. Дякую, ми добре. Приїхали татуса з іменинами привітати. Не забуваємо його, ні, не забуваємо... Ви що... І вам гарного дня. До побачення...

Зіна відключає смартфон. Йде до столу, бере горілку, наливає в стаканчик. Бере ковбасу, горілку та йде до Івана.

ЗІНА: (лагідно) Ось, тату. Мені ж не шкода. Сьогодні ж такий день чудовий! Все для вас. (Олі) Подай, доню, дідусю оселедчика шматочок.

Спантеличена Оля несе Івану шматочок риби.

ОЛЯ: Щось я не вкурила, ма'...

ЗІНА: Дідусь не казав, але виявляється, що то він отримує мамин пай.

ОЛЯ: За бабуся??

ЗІНА: Еге ж, доню... В спадок від твоєї бабусі отримав. В нього немає, а от в мами був...

ОЛЯ: (простягає Івану рибу) Їжте, дідуню. Така рибка смачна.

Іван випиває горілу та закушує.

Оля поправляє свої груди.

ЗІНА: (Олі) Нормальні в тебе сіськи... Узбагойся.

ОЛЯ: Ма'.

ЗІНА: А де ти казала айфони продаються?

ОЛЯ: Я нічого про айфони не казала. Здався він тобі.

ЗІНА: Доню, ти ще молода. В тебе ще життя попереду. А мені ще хочеться свого маленького жіночого щастя... Все життя сама лямку тягнула. Ніхто й копійкою не допоміг. А як батька твого не стало, то вже зі шкури пнула, щоб тебе підняти на ноги. Про себе не думала... То хоч тепер пожити хочеться для душі.

ІВАН: З Гургеном?

ЗІНА: (лукаво) Ну, хай, я вас якось познайомлю...

У Зіни дзвонить мобільний.

ЗІНА: О, Гурген... Про вовка промовка. (в смартфон) Альо... Так, впізнала... Нормально я. Ми в селі, в татка. В нього день народження,

то ми тут скромно відмічаємо. Ну, ковбаска сирокочена, коньячок, торт Рошенівський... Все, як він любить. Ага, ага... В тебе смартфон новий? Ксяомі?? (спантеличено) Танька подарувала?? Зрозуміло... Ага... Ага... Добре, Гурген. Завтра я на базарі, то побачимось... Ага...

Зіна відключає смартфон.

ОЛЯ: (з надією, не голосно) Ессс! Сіськи!

ЗІНА: Ну, Танька! Ну, кума! Випередити мене задумала... Ну, нічого... Я на сказочное Балі візьму квіточки... Мені б тільки пай продати...

Зіна дивиться на Івана і Вітю.

ЗІНА: На чому ми зупинились?

ВІТЯ: На сіськах.

ІВАН: Ти Вітьку налий. Хай за моє здоров'я вип'є хлопець. Він же один мене не забуває та провідує...

ВІТЯ: Та, нормально все, дядьку Іване...

ЗІНА: Не нормально. Я й Віті наллю. (наливає в стаканчик трохи горілки та простягає Віті) (не дуже голосно) А мамка знає, що ти тут в сусіда горіляку смалиш? А то буде мене клясти, що я дитину спою.

ВІТЯ: (спантеличено) Так я хіба дитина...?!

ЗІНА: Та я пошуткувала. На ось, випий за мого татуся. (наливає чарку Івану, лагідно) І татуні чарочку. Щоб ніжка не боліла.

Зіна дає чарки з горілкою Віті і Івану.

Іван і Вітя тримають чарки.

Зіна повертається до столу та наливає собі в стаканчик.

ЗІНА: (Олі) А тобі досить. Нічого з молоду в чарку заглядати.

ОЛЯ: Ма', ти нормальна? (лагідно) Як же я за здоров'я свого дідуся не пригублю? Це буде несправедливо. Скажи, дідуню.

Оля йде до Івана та поправляє в нього подушку під головою.

ОЛЯ: (лагідно) Все для любого дідуні.

ЗІНА: Е-е-е, тпру! Пригальмуй, чуеш. Нікуди сіськи твої не дінуться. За мною будеш в черзі.

ОЛЯ: Ма', це несправедливо! (апелюючи до Івана) Скажи, діду.

ІВАН: (Віті) Ти диви, як щебечуть. Хоч до ноги хворої прикладай.

ЗІНА: Так у вас же немає до чого прикладати.

ОЛЯ: Мене дідусь більше любить. Ти ж сама на нього діжку перла! А тепер хочеш все собі віттяпати?

ЗІНА: Бо я його донька.

ОЛЯ: А я - онука. І мені важливіші ці гроші... Бррр. Тобто, я хотіла сказати, мені важливіша любов мого дідуся. Ось зараз...

Оля біжить до столу, бере смартфон і повертається до Івана.

ОЛЯ: Зараз селфачок з предком зробимо.

Іван посміхається в камеру смартфона.

ОЛЯ: (Івану) Не треба посміхатися. Закрийте рота. Ви з закритим ротом гарнішим будете.

Іван серйозно дивиться в камеру, Оля складає губки «качечкою» та робить селфі.

ОЛЯ: На згадку. Я в рамочку поставлю. (бубонить) Так, де тут «видалити»? (осікається) Ой, тобто, я хотіла сказати, де тут «зберегти»...

Зіна спішить до Івана.

ЗІНА: От зараз молодь пішла! Ні крихти совісті!

ОЛЯ: Хочеш жити – вмій крутитись. Сама вчила.

Зіна і Оля починають поправляти ліжко у Івана. Струшують крихти з ковдри. Перетягують між собою ковдру.

ЗІНА: Бачу ціль – не бачу перешкоди.

ОЛЯ: Я ж молодша – мені гроші потрібніші.

ЗІНА: Ні, мені. Бо я його донька.

ОЛЯ: А я онучка, і мені ще треба влаштовувати своє особисте життя. Я ще не одружена. В мене навіть папіка ще немає.

ЗІНА: А я тут до чого?! Влаштуйте! Тільки мого паю не займай.

ОЛЯ: Взагалі-то, він не твій.

ЗІНА: Проте, скоро буде. Знала б, що таке тут діло – лишила б тебе вдома! Взяла на свою голову.

ВІТЯ: Так давайте вже вип'ємо, чи шо?

Вітя чокається з Іваном та випивають.

Зіна і Оля йдуть до столу.

ОЛЯ: Вообщє знахабніла! Ти же мати!!

ЗІНА: А ти чого поперед матері до пекла лізеш? Я старша, тому, маю право.

ОЛЯ: А я молодша і мені гроші необхідніші.

ВІТЯ: (Олі) Та нормально в тебе все...

ОЛЯ: В тебе забула спитати.

У Віті дзвонить мобільний.

ВІТЯ: (в смартфон) Так, мамо. Я у дядька Івана. Тут до нього приїхала тітка Зіна.

ЗІНА: Яка я тобі тітка?? Я ще молода.

ВІТЯ: (в смартфон) Так, так, мамо... Чуєш, а що я хотів спитати. То вже ринок землі відкрили. А вже по чім там ті паї купують?

Зіна і Оля напружуються, завмирають.

ВІТЯ: (в смартфон) П'ятнадцять тисяч доларів за один пай?? Ого!

Зіна і Оля переглядаються.

ОЛЯ: П'ятнадцять штук!

ЗІНА: Фігасе! (замріяно) Ми з Гургеном квартиру можемо купити!

ОЛЯ: (замріяно) Сіськи, губи, жопа... Ще й на ліпосакцію вистачить...

ІВАН: (стогне) Ой, ой...

ЗІНА: Та, не ойкай там. Лежи... алкаш. (перелякано затуляє собі долонею рота) Я сказала «алкаш»? Ой, вирвалось. Не те лягнула! (Івану, лагідно) Як ви, таточку?

Оля і Зіна спішать до Івана.

ОЛЯ: Що таке, дідуню?

ЗІНА: Що, що татусю? Щось болить?

ІВАН: Щось нога захворіла так. Сіпає. Чи на погоду?

ОЛЯ: Може гроза буде?

ЗІНА: Яка?? Яка?? Права? Ліва? Може пігулку яку дати?

Зіна трохи відкриває ковдру та дивиться на ногу Івана.

ЗІНА: Ого! Та у тебе чи гангрена?! Чи чого вона в тебе культяшка така синя? Може тобі горілки не можна?

ІВАН: От якраз горілку і можна... Бо горілка – то найкращі ліки в моему випадку.

ОЛЯ: Я зараз ліки збігаю куплю...

ЗІНА: Я сама. Сиди тут.

Оля перша схоплюється та біжить за своєю сумочкою.

ОЛЯ: Та, я швиденько. Які пігулки купувати?

ЗІНА: Ну, ти глянь на неї! Таке молоде, а таке настирне!

ОЛЯ: А що, мам? Ти думаєш – сама розумна?

ЗІНА: Я тобі хату дідову віддам. Так вже й бути. Продаси, то буде копійка.

ОЛЯ: Та кому вона тут здалась ця хата?! Хто сюди приїде в цей Мухосранськ?!

ЗІНА: Ну, тобі на сіськи вистачить, думаю. А будеш викаблучуватись, то і цього не отримаєш.

ОЛЯ: Тут хіба що на одну ледь нашкребеш. Мені пай потрібен.

ЗІНА: Мені теж. Тому, не раджу стояти в мене на шляху, доню.

ОЛЯ: Мамо, я не подивлюся на те, що ти моя мати.

ЗІНА: Ти мені оголошуєш війну?!

ОЛЯ: Не я це сказала, ма'. Не я.

ІВАН: Ой, ой, нога болить.

Оля хапає сумочку і спішить геть з хати.

ОЛЯ: Я швидко.

Зіна зупиняється.

ЗІНА: От молодь пішла! Самі аферистки. В наш час такого не було.

ВІТЯ: І не кажіть.

ЗІНА: А тебе ніхто не питає. Ауфідерзейн.

Зіна йде до Івана, вкриває його ковдрою.

ЗІНА: Тату, ви ще нічогенько так... (погладжує Івана по плечу)

ІВАН: Для вас стараюсь. Давай краще заспіваємо, доню.

ЗІНА: (меланхолічно) Доню... Ви на мене так давно казали.

ІВАН: Та й ти на мене «татусь» давнувато. Зазвичай, «алканом» називала.

ЗІНА: (лагідно, замріяно) Як би не казала, та любов моя в серці нікуди до вас не ділась. Ось, з нотаріусом приїду, то все буде в нас добре. (наполохано) Я сказала «нотаріусом»?!

ВІТЯ: Ага.

ЗІНА: (Віті, суворо) А ти помовчи. (Івану, ласкаво) А пам'ятаєте, як ви мене в школу виряджали?

ІВАН: Ні.

ЗІНА: Ну, як же?! Клали мені завжди яблуко в сумку.

ІВАН: Я пам'ятаю, як ти підпалила скирту соломи в Трамболки...

ЗІНА: (спантеличено) Тату, то не я! От не я... То Сашко...

ІВАН: І цигарки в Сашка знайшли?

ЗІНА: То він мені підклав, щоб на мене подумали...

ІВАН: Угу... І палінням від нього тхнуло?

ЗІНА: Ну... Я ж поряд ходила... (незадоволено) Ой, яка там копиця?? Там не копиця, а оберемок був... І взагалі, нічого де попало копиці ставити...

ІВАН: Так, на її ж городі стояла...

Зіна відмахується.

Вітя всміхається. Зіна насуплено дивиться на Вітю, і той одразу перестає всміхатись та покашлює.

ІВАН: Вітю, а подай мені за ліжком гармошку мою.

Вітя за ліжком подає Івану гармошку.

Іван намагається грати, але гармошка грає фальшиво та через ноту.

ЗІНА: Та хіба ж вона буде грати? Там же вже миші кубло звели. Вже викинути її треба давно.

ІВАН: Батькова гармошка. Вже зовсім порвалась. Хай стоїть...

Іван відкладає гармошку.

ІВАН: (починає співати)

В будинки наші, мов змія, вповзе війна,
Листами жалить похоронних телеграм,
І піде в когось над могилою сльоза,
Пошле прокльони хтось пустелям і горам.

Зіна сідає на край ліжка.

ЗІНА, ІВАН: (співають)

Відходять друзі від хвороби та від ран,

У всьому винен клятий той Афганістан,
І кількість квітів у букеті парна знову,
В черговий раз прощатись з ними не готовий.

ЗІНА: Таку ви вже сумну завели...

ІВАН: Сумна, проте було таке... Треба б випити за товаришів своїх. За Петьку. Аби він мене не відштовхнув, то вже б не сидів тут, з вами. (втирає очі рукою та починає кашляти)

ЗІНА: Чого ви кашляєте? (відсовується) У вас часом не коронавірус?

ІВАН: Який ще коронавірус?! В мене все продизинфіковано. Поперек горла шматок став від згадки.

ЗІНА: Дивіться мені... Ще пай не оформлений... Так, може водички подати?

ІВАН: Та, я б оце лімонаду холодного попив. Щоб з газом аж в носа давало. Чогось так хочеться сітра...

ЗІНА: Зараз, татуню! Я миттю збігаю... Одна нога тут, інша вже з сітром. Тільки почекай трохи. Я свинкою метнусь і холоденького принесу. Може коли?

ІВАН: Сітра.

ЗІНА: Сітра, так сітра...

Зіна біжить з хати.

ІВАН: Бачиш, які лагідні.

ВІТЯ: Хоч до болячки прикладай.

ІВАН: Від цих лестошів і нога перестала боліти. Якби не той пай, то вже б лежав тут сам. А так... Бачиш, як крутяться коло мене? Ніколи так не крутились. Та вони й приїжджають сюди тільки для того, щоб впевнитись, щоб я вже копита відкинув, аби скоріше хату продати.

ВІТЯ: Не кажіть так, дядьку Іване.

ІВАН: А ти хіба сам не бачиш?

ВІТЯ: Хочеться вірити.

ІВАН: А ти не вір. Я теж не вірю.

Забігає Оля.

ОЛЯ: Ой, давно так не бігала.

ІВАН: Добра зарядка.

ОЛЯ: А маман де?

ІВАН: Побігла за нотаріусом.

ОЛЯ: Яке, бля..., «за нотаріусом»??

ІВАН: Сказала, що зараз нотаріуса привезе і будемо пай на неї переоформлювати.

ОЛЯ: Так і сказала??

ІВАН: Вітю, скажи.

ВІТЯ: (невпевнено) Е-е-е, м-м-м. (впевнено) Нормальні ...еті!
(показує на груди)

ОЛЯ: От профура. Стара кобила!

Оля біжить до виходу.

ІВАН: Так, а ліки для ноги? Чи забула?

Оля в порозі зустрічається з Зіною, яка несе літрову пляшку лімонаду.

ОЛЯ: Ма', ти вже повернулась? Нотаріуса не знайшла?

ЗІНА: А ти куди намилилась? Що, ліків не було?

ОЛЯ: Знову хотіла мене обдурити?

Зіна йде до столу та бере стаканчик. Відкриває лімонад та наливає собі в стаканчик.

ІВАН: Ой, так в горлі пересохло. Так пити хочеться... Може ти, доню, мені подаси холодного сітра? Та заспіваємо мою улюблену.

ЗІНА: (не лагідно) Я тебе, алкаш, зараз в тому сітрі втоплю.

ВІТЯ: Ого. Тільки що був татусь, а вже алкашом став...

ЗІНА: (Віті) А ти стули писок. Тебе забула спитати.

ОЛЯ: Що знову? (тремтячим голосом) Жопи не буде?

ЗІНА: (впевнено) Жопи не буде... Я зустріла Пиндюра, то перекинулись парюю слів. Так він каже, що по договору з фермером ніхто не може продати землю ще 10 років. Бо контракт розривати, мовляв, не можна... Буде неустойка така, що й до смерті не розрахуєшся.

ІВАН: Де таке написано?

ЗІНА: Певно, що в контракті.

Оля бере смартфон та йде з хати.

Зіна п'є лімонад.

ІВАН: Смачне хоч?

ЗІНА: Смачне. Холодненьке. Таке, як ти любиш.

ІВАН: То плесни нам з Вітьком.

ЗІНА: Хай фермер тобі плескає, алкаш. От, так і знала. Все, не так, як в людей.

ВІТЯ: А як в людей, тітко Зіно?

ЗІНА: Як, як... Приїхали, все нормально оформили і поїхали. А тут...

Зіна оглядається.

ЗІНА: Господи, ви б хоч трохи підлогу пригрєбли... Засрались тут...

Зіна встає та бере з кутка віник. Починає підмітати. Підходить до ліжка.

ЗІНА: А постіль давно міняли?

ІВАН: Коли ти останній раз приїздила, тоді і міняли.

ЗІНА: Коли це було? Частіше треба міняти.

ІВАН: Так частіше треба приїжджати.

Зіна лізе в шухляду та дістає постільне.

ЗІНА: Вилазь зі свого кубла. Я тобі зараз перестелю...

Заходить задоволена Оля. Йде до Івана.

Зіна кладе чисту складену постіль на ліжко Івана. Бере з під-голови Івана подушку та починає міняти наволочку.

ОЛЯ: (лагідно) Не хвилюйся, дідуню. Як твоя нога? Болить?

ІВАН: Еге ж. Болить, проклята.

Оля дістає пігулку та дає Івану.

ОЛЯ: Ось, випийте «кетанов». Перестане боліти.

ЗІНА: А що це ти така лагідна?

ОЛЯ: (показує смартфон) А я погуглила, і взнала, що тепер, коли ринок відкрили, то треба нові угоди з орендарями переоформлювати. Або в оренду по-новому здавати, або можна буде продавати хоч марсіанам, а хоч інопланетянам.

Зіна голосно ковтає шматок в горлі. Натягнуто посміхається до Івана.

ЗІНА: (лагідно) Ой, татуню... Жарко тобі? Зараз я лімонаду холодненького плесну і заспіваємо твою улюблену. Так, Олю? Ось, «Сітро»...

ІВАН: Як колишне...?

ЗІНА: Ага, як колишне... Тільки зараз тут сплошна хімія... Проте, смачне, зараза...

Зіна наливає лімонад в стаканчик та несе до Івана. Простягає Івану. Іван п'є.

У Олі дзвонить мобільний.

ОЛЯ: Альо... Так, Юлька. Ще в старого тут... (осікається, лагідно дивиться на Івана) В дідуся в селі. Відмічаємо його днюху... Ага... (зосереджено) Серьозно?? Коли? Через тиждень?? Ок. Пока.

Оля мить задумливо дивиться в підлогу.

ЗІНА: Що там, донечко, сталось вже?

ОЛЯ: (відсторонено) Юльку Сеня заміж покликав...

ЗІНА: Це ту твою цицькату Юльку, що з 5 розміром грудей?

ОЛЯ: А ти кажеш, що сіськи нічого не вирішують. І папик в неї вже є, а тепер ще й чоловік буде... (зітхає)

ВІТЯ: (Олі) Та виходь за мене. Чого ти паришся? Я матері скажу, так кабана заколемо. Таке весілля відгрохаємо...

ОЛЯ: Ага, щаз. Розбіглась, аж спотикаюсь. Дай тільки пай отримаю і прибіжу... (прикриває собі рота) Упс. Я сказала «пай»?!

Іван, Вітя та Зіна кивають.

Оля спішить до Івана.

ОЛЯ: Слухай, дід. Ну, годі тобі томити! Давай вже, переоформлюй на мене пай свій. Ти ж бачиш, що я в дівках пропадаю! Чи тобі свої онучки не шкода? Чи в тебе серця немає в грудях? Чи чого тобі ще треба, щоб ти вже заспокоївся?

ЗІНА: Ого. Розійшлася. Ти полегше на поворотах, лялечко.

ОЛЯ: Мам, ти взагалі не лізь. Ми з дідом самі розберемось.

ЗІНА: Що значить «не лізь»? Ти охрініла? Ти як з матір'ю розмовляєш?

ОЛЯ: Так, як і ти з дідом.

ІВАН: Ви лайку чого вчинили? За пай ворожнечу завели?

ЗІНА: Не за пай, а за гроші.

ОЛЯ: За сіськи. Чого я маю відмовлятися від того, що можу отримати?

ІВАН: А що ти можеш отримати?

ВІТЯ: Ну, тисяч п'ятнадцять зелені.

ОЛЯ: П'ятнадцять штук!! Та я таких грошей і в очі живцем не бачила. Це ж мій порятунок. Я ж тоді все зможу. Я ж щасливою буду!

ІВАН: А що ти зробила, бісова дівка, щоб той пай собі отримати? Раз на рік приїхала діда рідного провідати? Чи ти мені їсти зварила? Чи ти мені сорочку випрала? Чи ти мене в лиху годину втішила? Може подзвонила коли, щоб спитати, як в мене справи?!

ПАУЗА.

Зіна встає.

ЗІНА: (спокійно) Ви тут не дуже розумнічайте, татуню.. Значить, післязавтра я приїду з нотаріусом і оформимо дарственну.

ІВАН: А ти, бісова донька, заслужила ту дарственну? Теж дбайлива донька вишукалась?

ЗІНА: А у вас ще хтось є?!

ІВАН: Мені Вітько ближчий, ніж ви. Тому, розслабтесь. Минулого місяця в сільраді переоформив все на Вітю.

ОЛЯ: (Йде до Віті) Так що ти там казав про вечір?? Йдемо в бар??

Зіна уважно і насуплено дивиться на спантеличеного Вітю.

ЗІНА: (Івану) Ах, ти ж, алкан пропаций! Уб'ю гада!

Зіна хапає зі столу ніж та спішить до Івана.

Іван виставляє вперед милиці.

ІВАН: Не підходь, холера! Бо зараз всі ребра милицями переламаю.

ОЛЯ: Ва-аще з котушок злетіли??

Зіна зупиняється.

ВІТЯ: Та, не слухайте ви дядька. Він жартував.

Оля зітхає та йде до столу.

ЗІНА: (Івану) Ах, жартував?! Добрі жарти. Валяєшся тут скотиною.. А ти думаєш, мені легко свій хліб заробляти? З ранку до вечора на тому вонючому базарі салом торгувати легко? Та він вже в мене в печінках стоїть. Одне й теж кожен день. І в спеку, і в дощ, і в сніг. І хвора, і здорова встаю і за прилавок йду, щоб копійку заробити. А ти... Випхав мене, мов сироту, заміж. Живи, як хочеш.. Може б мати жива була, так хоч би пожаліла.. Слова лагідного від тебе не почувеш..

ІВАН: Так он ти як?! А хата в тебе сама купилась? Всі наші заощадження з матір'ю тобі на хату пішли... Ти сама винна, що потяглась за тим пройдисвітом.

ЗІНА: Він був моїм чоловіком! Хоч ти і не любив його!

ІВАН: Він тебе геть не вартий був! І я цьому шлюбу був проти... Він навіть в десанті не служив. Мені люди переказували, як він з моєї ноги насміхався та контуженим обзивав. Ти ж не знаєш, що я його на вашому весіллі застукав з Лідкою... Мент поганий. І як його тільки в ментовку взяли?

ПАУЗА.

Зіна розгублено дивиться на Івана.

ІВАН: (спокійно) Тільки ти ж мене не слухаєш ніколи. Думав, що ти сама зрозумієш, якій він. А ти сліпа була весь час. Та й зараз така ж...

ЗІНА: (не голосно) Може я хотіла бути, як мама - сліпою...? Бо кохала його.

ІВАН: І синці під очима носила... (не голосно) Може то і не гарно, але я радий, його вже немає. Більше не буде ні на кого руку підіймати.

ВІТЯ: Ну, не лайтесь. Я мабуть піду.

ЗІНА: Айфідерзейн!

ІВАН: (Віті) Лишись, Вікторе. В мене від тебе секретів немає.

Зіна йде до столу. Кладе ніж на стіл.

ОЛЯ: (Зіні) Так он чого ви з дідом весь час на ножах?

ЗІНА: Бо якби він за спідницями не волочився, то мама б ще жива була...

ІВАН: Я клянусь, що допомагав Володі дерево пиляти тоді...

ЗІНА: А мені казали, що ви в Тетяни на горищі сіно м'яли, коли в мами серце прихопило...

ІВАН: Ну, кого ти слухаєш?! Семенівну? Так вона мене завжди не любила за те, що я з її Макаром горілку пив. От і казала так. Ти віриш їй більше, ніж рідному батькові?

ЗІНА: Я батькові вже давно не вірю...

ВІТЯ: Нікого, ближче за батьків немає. Так я теж пам'ятаю, як ви тоді, в той день, коли вмерла тітка, йшли з бензопилою до дядька Володі. Ви ще мені давали за шнурок потягнути, щоб пила завелась.

ІВАН: Не пам'ятаю цього.

ВІТЯ: Давно ж це було... Проте я це добре пам'ятаю. Я потім всім хлопцям розказував, що сам бензопилою пиляв дерево.

ЗІНА: Брехати не можна, Вітю...

ВІТЯ: Так я ж молодий ще був...

ІВАН: Так і я ж кажу, що не лазив я тоді ні по яким горищам... (Зіні) А ти язикам ворожим віриш... Не мені, а брехухам.

ЗІНА: (задумливо) А я ж весь час думала, що то вона через вас померла... І люди ж мені так казали...

ІВАН: Я любив твою матір. І зараз люблю.

ЗІНА: Часи змінюються... Хай вже я й залишилась вдовою, але була чесною дружиною.

ОЛЯ: Хоч про небіжчиків не прийнято казати, але батько отримав по заслугам.

ЗІНА: Не кажи на батька. Я пробачила.

ОЛЯ: А мені він що дав? Синці тобі під оком та волочився з ким попало.

ЗІНА: То вже не твоя справа. Може й я не янголом була... Він тобі життя дав. І ховала його я, і на могилу квіти теж я носила. І часу вже пройшло багато, та пробачила я. Вбивці покарані. А ти маєш пишатися, що в тебе батько злочинців ловив. Та хоч і сам від руки злодія загинув...

ОЛЯ: Не порізалась?

ЗІНА: Не дочекаєшся.

ОЛЯ: Ти тю-тю?

ЗІНА: Я розлючена.

ОЛЯ: То треба за ніж хапатись? Мені теж все це надоїло, та я ж з котушок не злітаю... І взагалі, ти вже достала, мам.

ЗІНА: Я?!

ОЛЯ: Ти тільки й робиш, що завжди командуєш. Щоб все тільки по твоєму було. А я, вообже-то, вже не маленька.

ЗІНА: Що ти таке кажеш?!

ОЛЯ: В тебе є тільки своя правда, і щоб було тільки по твоєму. Щоб тільки тебе слухали та підкорювались... А мене вже це знаєш, як дістало? Собі щось надумаєш, і щоб по твоєму було.

ЗІНА: Дочекалась від рідної доньки... То лишайся в діда.

ОЛЯ: А знаєш, то може і лишусь... Він хоч не командує постійно наді мною.

Зіна йде до виходу.

ЗІНА: Ось я зараз.

Зіна йде геть.

ОЛЯ: В очі нарешті сказала, то аж легше на душі стало...

ІВАН: (Віті) Бачиш, Вітю, як на мене з ножем кидаються? В своїй хаті дожився, що рідна донька ледь горлянку не перерізала.

ВІТЯ: То вона з гарячки. Налякати вас хотіла.

ІВАН: Та щоб їй той ляк боком виліз. Бачиш, яка війна пішла за ті паї? Робить ніхто не хоче, а на халяву всі тільки й чекають, щоб тебе обібрати.

ВІТЯ: Це ж тільки початок.

ІВАН: Вже за паї з ножами кидаються! А що далі буде?

ВІТЯ: А далі за собак та котів будуть з ножами кидатись.

ІВАН: А це ще чого?

ВІТЯ: То писали в інтернеті, що собаками можна буде за доставку газу розраховуватись.

ОЛЯ: Ти що, дурак?

ВІТЯ: Так сказав же якийсь розумник, якщо нічим буде за газ платити, то беріть собак і приводьте в оплату за доставку газу... Дід Федір так за своїм Тузиком зажурився. Боїться, щоб не забрали.

ІВАН: Та, довели вже нас нанівець. Тепер тільки чекати, коли відспівають... Дайте мені мою гармошку. Хай хоч біля мене побуде...

Вітя подає Івану гармошку.

ІВАН: (співає)

Ой, чий то кінь стоїть,
Що сива гривонька.
Сподобалась мені, сподобалась мені
Тая дівчинонька...

Сподобалась мені, сподобалась мені
Тая дівчинонька...

ІВАН: Вітю, допомагай... (співає)

Не так та дівчина,
Як біле личенько.
Подай же, дівчино, подай же, гарная,
На коня рученьку...

ІВАН, ВІТЯ: (співають)

Подай же, дівчино, подай же, гарная,
На коня рученьку...

Заходить Зіна. Розмовляє в смартфон.

ЗІНА: (в смартфон) Так, так... Ну, Галина Іванівна... Ганна тільки була?? Це ви точно пам'ятаєте? (стоїть посеред хати) Галини не було? Тільки Ганна? ...І Івана не було?

Зіна відключає смартфон та мовчки йде до столу.

ІВАН: (співає)

Дівчина підійшла,
Рученьку подала.
Ой, краще б я була, ой, краще б я була
Кохання не знала.

ІВАН, ВІТЯ, ЗІНА: (співають)

Ой, краще б я була, ой, краще б я була
Кохання не знала.
Ой, краще б я була, ой, краще б я була
Кохання не знала.

ІВАН: (співає)

Кохання-кохання,
З вечора до рання.
Як сонечко зійде, як сонечко зійде
Кохання відійде.

ІВАН, ЗІНА, ВІТЯ, ОЛЯ: (співають)

Як сонечко зійде, як сонечко зійде
Кохання відійде.
Як сонечко зійде, як сонечко зійде
Кохання відійде.

ІВАН: (співає)

Ой, чий то кінь стоїть,
Що сива гривонька.
Сподобалась мені, сподобалась мені
Тая дівчинонька...

ОЛЯ: Ма'... (торкається за руку Зіну) Чого ти?

ЗІНА: (дивлячись на Івана) Немає ніякого паю, доню.

ОЛЯ: Як немає??

ЗІНА: А от так. Обдунив нас старий алкоголік.

ОЛЯ: Фігня якась... Ти впевнена?

ЗІНА: Немає паю Галини Шевченко. Тільки Ганни Шевченко.

ОЛЯ: Це точно??

ЗІНА: Я подзвонила до Вакулихи...

ОЛЯ: До кого??

ЗІНА: Ну, вона секретарем була колись тут. Зараз на пенсії. То вона сказала, що паїв в цих не було. Робили, робили, а паїв не заробили...

Вітя встає та задкує до виходу.

ВІТЯ: Ну, я піду, бо мені треба по справах.

ІВАН: Погуляй, Вітю. Бо вони мене зараз тут точно уб'ють.

ОЛЯ: (іронічно) Зараз приріжемо і зробимо селфак.

ЗІНА: Ми, як ті debilки, стелемось перед ним, а він все це придумав, щоб нас розвести, як лохушок. І горілочку для нього, і рибку з пивцем. А він лежить і сміється з нас.

ОЛЯ: От, халепа! Всі плани коту під хвіст. А я вже губу розкатала... Треба паспорт робити і на Польщу двигати.

ВІТЯ: А виходь за мене, Олю. Я тебе і таку буду любити. Батько казав, що трактора мені подарує. А трактор буде в селі, то будуть і гроші...

ОЛЯ: Ша, розбіглась... Я краще полуницю буду в Польщі перебирати. А потім знайду собі якогось іноземця. І на хрін ви мені тут всі здалися.

ЗІНА: Доню, жених з трактором – це ж перший хлопець на селі...

ОЛЯ: Мам...

ЗІНА: Слухай мене... Мама дурного не порадить...

ВІТЯ: Хіба ж в грошах щастя? Головне, що всі живі та здорові. Зібралися тут. Коли ще таке буде, щоб всі разом під одним дахом?

ІВАН: Так ото ж і я хотів. Щоб всі, разом.

ВІТЯ: Я зараз збігаю в ларьок, куплю ще смаколиків, горілки казьонної, і вже сядемо за стіл, як і положено на іменинах. Зараз такі іменини влаштуємо дядьку Івану! (Олі) Так може ще й на дискотеку сходимо пізніше? Потанцюємо...

ОЛЯ: Ну, ОК... Сходимо... Так вже й бути...

Задоволений Вітя йде до виходу.

ЗІНА: Зажди, я зараз гроші дам.

ВІТЯ: Потім віддасте. Зачекайте мене тут. Я миттю.

Вітя йде геть.

Оля і Зіна задумливо сидять поряд за столом.

ЗІНА: А чого? Сходиш, розвієшся. Подружок своїх побачиш...

ІВАН: Вітько – хлопець хоч куди...

ЗІНА: Проте ви ще той базікало, тату... То ж треба, так поведись на цей розводняк?!

ОЛЯ: Старий, а мізки ще не висохли. Ех, шкода. А я вже подумки собі такі плани на п'ятирічку задумала.

ЗІНА: А я подумки вже на Балі відпочивала з Гургеном. У водичці хлюпалась.

ІВАН: Не засмучуйтесь, мої дівчата. Головне, що всі живі та здорові. І нехай той пай горить синім полум'ям. Якщо через нього хапатись за ножі, то не вартий він того.

Іван бере милиці та сідає на ліжку.

У Зіни дзвонить смартфон.

ЗІНА: (здивовано) Якийсь номер незнайомий... (в смартфон) Альо... Я... (пауза) Так... Так... (пауза) (дивиться на Івана) (Олі, не голосно) Перестели діду підодіяльник... (в трубку) Точно?? Ви не жартуєте?? Ну, дякую...

Оля бере ковдру, якою вкритий Іван, та починає знімати підодіяльник.

Зіна йде до Олі та лукаво дивиться то на Івана, то на Олю.

ОЛЯ: Що там таке, мам?

Жінки міняють підодіяльник.

ЗІНА: (трохи спантеличено) Секретарка нова дзвонила... Вакулиха їй мій номер дала. То знайшовся дідівський пай. Каже, що перекладала папери, то там лежали документи на нашого Івана.

Оля і Зіна дивляться на розгубленого Івана. Вкривають чистою ковдрою.

ІВАН: Так що, і в мене є пай?

ЗІНА: Ну, так я вас вітаю. Знайшовся ваш пай, татуню! Виходить, що є...

ОЛЯ: (з надією) Значить, будуть? (складає долоні на грудях)

ЗІНА: (задоволено) І сказочное Балі теж.

Задоволена Зіна встає з-за столу та, потираючи руки, йде до Івана.

ОЛЯ: Зараз селфак зробимо і наберу нотаріуса.

ЗІНА: (Олі) Так, люба моя, на чужий коровай роток не роззявляй..

ОЛЯ: (Зіні) Ма', він ще не твій...?!

Оля йде до ліжка, де сидять Іван і Зіна.

ОЛЯ: Зараз селфі для історії зробити треба..

Іван сидить по центру. Оля виставляє смартфон і робить гуртове селфі. Всі либляться.

Оля і Зіна починають суперечку. Встають з ліжка та йдуть на середину кімнати. Іван лишаються сидіти на ліжку.

ПРИМІТКА: Починає грати фінальна музика, далі суперечку не дуже чути.

ЗІНА: Ти заспокоїшся зі своїми сіськами...??

ОЛЯ: А ти зі своїм Гургеном...?? Вже дістала всіх...!

Іван сидить на ліжку та дивиться в залу, посміхається та хитає головою... Раптом завмирає. Хапається за серце та схиляється на подушку...

Зіна і Оля не звертають увагу на Івана, продовжуючи суперечку..

ЗАВІСА